

ΚΑΠΟΤΕ.... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ – Επίλογος

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ανακούφιση να καταπιαστείς με την Κάνιανη μετά από μια κοπιαστική μέρα που οι διάφορες υποθέσεις έρχονται συνεχώς στο νου και δε σε αφήνουν στιγμή να ησυχάσεις και ξαφνικά τα παρατάς όλα γιατί συνειδητοποιείς ότι όσο χρόνο κι αν αφιερώσεις τίποτε δε θα αλλάξει, η Λερναία Ύδρα θα συνεχίζει να γεννά τα κομμένα της κεφάλια κι εσύ θα αναλώνεσαι σε πράγματα ωφελμιστικά μεν αλλά ανούσια. Και τότε, φέρνεις στο νου ότι μπορεί να κινήσει μια υποψία ανάμνησης, όσο αλλόκοτη και να είναι, μόνο και μόνο για να ξαναβρεθείς σε εκείνη την περασμένη μαγεία των παιδικών σου χρόνων, που τίποτε, ούτε η ανέχεια, ούτε η κοινωνική ανασφάλεια δεν κατάφεραν να στερήσουν το μεγαλείο τους.

Και να σου, εκεί που προσπαθείς να ξεφύγεις από την καθημερινή ασημαντότητα, σε κάποια ανάπαυλα που κατάφερες να επιτρέψεις στον εαυτό σου, μια μορφή ξεπετάγεται αναπάντεχα στο θυμικό σου, ένας λόγος, μια πράξη απλή και ασήμαντη και αρχίζει σιγά-σιγά να ξεδιπλώνεται ο μίτος μιας ολόκληρης ιστορίας που κάποτε έζησες. Και θες να αποθανατίσεις αυτή τη φωτεινή στιγμή ανάμνησης φοβούμενος μήπως ξαφνικά σα νυχτερινή πυγολαμπίδα χαθεί, μήπως κάποια έγνοια της καθημερινότητας σταθεί πιο δυνατή και την παρασύρει και πάλι στην άβυσσο της λήθης και δεν προλάβεις να τη ζήσεις ξανά για λίγο, έστω και έτσι παράδοξα. Κι αυτόματα παίρνεις μολύβι και χαρτί λες και χρωστάς μνημόσυνο στον εαυτό σου για τα τόσα όμορφα χρόνια που έζησες αλλά κι έχασες και ξαναδημιουργείς τους διαλόγους και τις σκηνές του τότε χρόνου. Άξια λόγου ή και εντελώς ασήμαντα γεγονότα, γίνονται σήμερα σημαντικά γιατί μέσα από αυτά ξαναγεννιέται το παρελθόν σου.

Δεν είναι ρομαντισμός να θυμάσαι τα παιδικά σου χρόνια, όσο κι αν αυτό αποτελεί την περίτρανη απόδειξη, την τραγική αλήθεια ότι γερνάς, ότι

αφήνεις αργά και σταθερά ανεπιστρεπτί πίσω σου την περίοδο της νιότης. Όμως δεν πρόκειται απλώς για τα νεανικά σου χρόνια, αλλά κυρίως για εκείνα τα ιδιαίτερα χρόνια του δημοτικού ή της αρχικής περιόδου του γυμνασίου, που οι τρέλες της καθημερινότητας, ο παιδικός αυθορμητισμός, η «αλητεία» με την αθώα της έννοια, η ίδια η ζωή στο χωριό και στην ύπαιθρο τα κάνουν να μοιάζουν σήμερα με παραμύθι. Κατά την εφηβεία άλλες σκοτούρες κι έννοιες αρχίζουν να τυραννούν το μυαλό και την ψυχή (ας μη μιλήσουμε για το σώμα) που, αν και κρύβουν περισσή γοητεία και ομορφιά, δεν έχουν την απαραίτητη δόση αθωότητας ώστε να είναι άξιες να εξιστορηθούν.

Μπορεί να μιλάς για τον εαυτό σου τις περισσότερες φορές, αλλά είναι ολοφάνερο ότι αναφέρεσαι σε όλους, γιατί τελικά τίποτα από τον περιβόητο κόσμο των αναμνήσεων δεν είναι ολότελα δικό σου, είναι απόκτημα κοινό, ομοούσιο και αδιαίρετο σαν την Αγία Τριάδα. Ότι θυμάσαι, ότι νοσταλγείς, είναι η ατραπός που οι κάθε φορά συνοδοιπόροι σου σε οδήγησαν ή σε βοήθησαν πιασμένος χέρι-χέρι να ακολουθήσεις, σα σε μαγικό διονυσιακό χορό κυκλωμένος από τις ασυγκράτητες μαινάδες. Και μέσα σε αυτή τη μέθη ξαναζείς ότι χρόνια ολόκληρα ποθείς, ότι χάθηκε για πάντα ως ιστορικός χρόνος αλλά ουδέποτε ως αξία συναισθηματική και πολύτιμη προσωπική μνήμη.

Τα πρόσωπα του έργου και το σενάριο που έστησες για να ξαναζήσεις τις μαγικές εκείνες στιγμές δεν είναι φανταστικά, παρόλο που δεν μπορείς να εγγυηθείς με ασφάλεια την ακρίβεια των διαλόγων. Τίποτε βέβαια δεν παράλλαξες ουσιαστικά, η ουσία παραμένει αναλλοίωτη γιατί το δικό σου μόνο έργο ήθελες να ζήσεις και όχι κάποιου άλλου. Και σε ένα μεγάλο βαθμό τα κατάφερες. Όμως οφείλεις να παραδεχτείς και κάποια πικρή αλήθεια: μελοποίησες αυθαίρετα τη μουσική υπόκρουση εκείνων των χρόνων, έστησες τα σκηνικά με ζωηρά και αναλλοίωτα χρώματα καθώς εσύ ήθελες κι έριξες αρκετή χρυσόσκονη ώστε όλα να μοιάζουν μαγικά και παραμυθένια. Γιατί, ίσως να μην ήταν τελικά τόσο μαγικά εκείνα τα χρόνια.

Δε θα μπορούσες όμως σήμερα να κάνεις διαφορετικά. Με τα μάτια της ψυχής που βλέπεις τα γεγονότα και την εμπειρία που ήδη έχεις αποκτήσει, γνωρίζεις πολύ καλά πως παρόλη τη στέρηση εκείνων των χρόνων ή την κοινωνική ανασφάλεια απέναντι στα παιδιά της πόλης και τη ζωή που αυτά ζούσανε, πρέπει να αισθάνεσαι τυχερός. Η πανέμορφη γύρω σου φύση τότε είχε άλλη δύναμη, άλλη γοητεία κι εσύ είχες την ευκαιρία να τη ζεις καθημερινά, κάτι που στερούνταν οι Αθηναίοι φίλοι σου. Επίσης έντονη και ζεστή, αν και πολλές φορές παράδοξη, ήταν η αγάπη των δικών σου ανθρώπων και εξίσου σημαντική (έστω και κρυφή) αυτή των συγχωριανών σου. Κάτι που αποτελούσε τη βασική ψυχολογική σου δύναμη να αντέχεις τις δυσκολίες της καθημερινότητας και την έλλειψη όλων όσων είχες ποθήσει.

Η στέρηση υλικών παιγνιδιών εκείνα τα χρόνια (πέρα από τον πτυσσόμενο Μπόζο που έψαχνες εναγωνίως στα γαριδάκια ή τα ελάχιστα μολυβένια στρατιωτάκια που σου τύχανε ως δώρο) σμίλευε καθημερινά το νου ώστε να ζεις τις πλέον παράδοξες επινοήσεις σου μέσα στο μοναδικό τεράστιο υλικό παιχνίδι που γενναιόδωρα σου είχε προσφερθεί και που δεν ήταν άλλο από την ίδια τη γη του χωριού σου. Κάθε σπιθαμή της, κάθε πέτρα και κάθε δεντρί ήταν τα αυθεντικά εξαρτήματά του, που και ο μεγαλύτερος ακόμα μαστροχαλαστής θα αδυνατούσε να καταστρέψει, ώστε να μένει αυτό πάντα ακέραιο και αναλλοίωτο μέσα στο χρόνο και μεσ' την ψυχή σου.

Αν δεν έπαιξες τότε αρκετά και δεν κυλίστηκες στα άγια χώματα της Κάνιανης, αν δε ζυμώθηκες μαζί της σε μια σχέση ερωτική και μεθυστική, αν δεν παραβίασες τις κόκκινες γραμμές που ο δάσκαλος συνεχώς επέβαλε, αδιαφορώντας για τις ανάλογες γραμμές που θα χάραζε με απίστευτη αγριότητα την επομένη στο σχολικό σου τετράδιο, αν δεν άφησες να σε παρασύρει αβίαστα η ορμή της νιότης και αν δεν πείραξες τα κοριτσόπουλα με εκείνο τον αθώο και ακίνδυνο τρόπο που όλοι γνώριζαν και όλοι ανέχονταν, σίγουρα δεν αλήτεψες όσο η παιδική σου ηλικία επέβαλε. Και αυτό είναι αμάρτημα ασυγχώρητο για το μαγικό κόσμο των αναμνήσεων. Γιατί αυτή είναι η λογική συμπεριφορά κάθε παιδιού, να διαφέρει από τους μεγάλους και να ζει

την κάθε - μοναδική στιγμή του με όλη την τρέλα που η ηλικία του επιτρέπει. Και με το οποιοδήποτε τίμημα. Σοβαρότητα και σύνεση θα το συνοδεύει για όλη την υπόλοιπη ζωή του. Νέος θα είναι για πάρα πολύ λίγο χρόνο, σχεδόν ελάχιστο. Και αλήθεια, κανένα παιδί μεγαλώνοντας δεν ξέφυγε από αυτές τις κόκκινες γραμμές, κάτι που στον απολογισμό του χρόνου η όλη του παιδική δράση ως συναισθηματική υγεία και μόνο μπορεί να καταγραφεί.

Ανάλογα, αν δεν αγάπησες και δεν αγαπήθηκες έντονα και βαθιά εκείνα τα χρόνια, αν δεν ένιωσες με περισσή ευχαρίστηση και αγαλλίαση το ζεστό χέρι του παππού ή της γιαγιάς πάνω σου και το αυθόρμητο σφιχταγκάλιασμα των φίλων σου, δεν θα μπορούσες σήμερα να μιλάς για το τότε. Ναι, κυρίως αν δεν υπήρχε αυτή η αγάπη των δικών σου ανθρώπων που σα ζεστό πανωφόρι σε προστάτευε από την κάθε ψυχολογική βαρυχειμωνιά, δε θα ήθελες να θυμάσαι τίποτε από εκείνο το μαγικό παρελθόν. Δε θα λοξοδρομούσε ούτε στιγμή ο νους από την οδό του σκληρού σου πεπρωμένου και θα έκλινες το κλείστρο του συναισθηματικού σου φακού με αποφασιστική σκληρότητα. Όμως, ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές ή καταστάσεις, κάτι τέτοιο δε συνέβη.

Νομίζω πως, μακαρίζοντας και εκείνη τη στέρηση των παιδικών μας χρόνων και την αγάπη που απλόχερα τότε δεχτήκαμε, θα πρέπει να νιώθουμε σήμερα τυχεροί και ευλογημένοι. Ότι πιστεύαμε πως μας έλειπε ήταν ελάχιστο μπροστά σε αυτό που, χωρίς να αντιλαμβανόμαστε, μας είχε πλουσιοπάροχα προσφερθεί. Μια αξία που μόνο σήμερα μπορούμε να νιώσουμε, τώρα που δεν έχουν μείνει πολλά από εκείνο το μαγικό παρελθόν, είτε πρόκειται για τους αγαπημένους μας ανθρώπους, είτε για το ίδιο το τοπίο. Μόνο κάποιες "ιδανικές φωνές κι αγαπημένες" εκείνων και οι αναμνήσεις να μας θυμίζουν πως κάποτε ζήσαμε, τόσο έντονα και τόσο παράδοξα, ώστε να μπορούμε να δικαιολογούμε πλέον με ωριμότητα και κατανόηση τον κάθε παιδικό αυθορμητισμό και παραλογισμό. Ίσως έτσι να αντιλαμβανόμαστε τελικά και το ουσιαστικό νόημα της ζωής και τι πραγματικά εστί "ευτυχία" .

Στα λίγα και τα απλά βρίσκεται η ομορφιά, όχι στα πολλά και τα σύνθετα που θα πρέπει εναγωνίως να την ψάχνεις.